

Прилог 1

ПРИМЕР МЕТОДИЧКЕ ПРАКСЕ РЕЗИМЕ	
КАТЕГОРИЈЕ:	а) традиционалан приступ б) <u>креативан приступ</u>
НАЗИВ РАДА	Обрада бајке " Шаренорепа" - Гроздана Олујић - 2.разред (двочас)
АУТОР/АУТОРИ ПРИМЕРА МЕТОДИЧКЕ ПРАКСЕ, НАЗИВ ШКОЛЕ, КОНТАКТ ТЕЛЕФОН, Е-МАИЛ АДРЕСА	Проф. раз. наставе Драгана Голубовић ОШ " Митрополит Михаило" Сокобања тел.0638783121
МОТИВАЦИЈА ЗА ИЗРАДУ ОВОГ ПРИМЕРА МЕТОДИЧКЕ ПРАКСЕ	Желела сам да ученицима приближим свет бајки кроз игру, такмичење што је ученицима овог узраста блиско, да развијем љубав према читању јер читање обогаћује њихово размишљање, машту, чини њихов говор богатијим. Ово сам желела да постигнем кроз међусобну сарадњу међу ученицима, развијање другарства и такмичарског духа, поштовање другова. Маштовита деца постају креативни људи.
ОПШТИ ЦИЉ	Оспособити ученике за самостално и критичко читање и развијање мишљења. Развијање љубави према читању и богаћењу речника и проширивање опште културе ученика.
СПЕЦИФИЧНИ ЗАДАЦИ	Омогућити ученицима да разумеју начин анализе књижевног дела и поступно их увести у самостално тумачење текстова: Богаћење говора, развијање такмичарског духа и тимског рада. Оспособљавање ученика да своје мишљење изразе креативно на различите начине - ликовним путем, усменим или писменим изражавањем.
ДОПРИНОС ВАШЕГ РАДА УНАПРЕЂИВАЊУ ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНОГ РАДА.	Стварање могућности за разноврснији начин рада, обогаћивање и проширивање ризнице идеја коју би многи практичари могли искористити да на другачији начин помогну ученицима да разумеју прочитана дела, развију им љубав према доброј књизи, и омогућити им да развијају сопствено мишљење и став о прочитаном.
КОРЕЛАЦИЈА СА САДРЖАЈИМА НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА	Ликовна култура и Свет око нас
ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ	Већа активност ученика и интензивнија пажња; да ученици искажу своје мишљење и да се истакну у групи; Могућност активирања свих ученика уз међусобно поштовање.
ГЛАВНИ КОРАЦИ	<ul style="list-style-type: none"> • Мотивација подстицајном речи • Интерпретативно читање (ЦД) • Кратка садржинска анализа бајке • Самостално читање бајке • Објашњење непознатих речи • Квиз • Одређивање особина ликова и порука бајке • Сређивање фабуле • Пишемо причу - игра улога • Језичке вежбе • Илустрација дела текста према подстицајној речи
ОБЛИЦИ РАДА:	КРАТАК ОПИС САДРЖАЈА ПО КОРАЦИМА
<ul style="list-style-type: none"> • индивидуални • фронтални • групни рад • рад у пару 	<p>1. корак: Час почиње мотивацијом ученика помоћу речи <u>страх</u> - чега се плаше, јесу ли животиње опасне, ако јесу које и сл. Најава наставне јединице.</p> <p>2. корак: Интерпретативно читање учитеља (ЦД) бајке " Шаренорепа" Г.Олујић</p> <p>3. корак: Следи кратак разговор о садржини бајке, сличности и разлике између ове и других бајки, шта је ауторска бајка;</p> <p>Неколико ученика самостално усмено препричава дату бајку.</p>
МЕТОДЕ РАДА:	
<ul style="list-style-type: none"> • рад на тексту • дијалогска путем проблемских питања • кооперативна • метода објашњавања 	
СРЕДСТВА И ПОМАГАЛА:	

<ul style="list-style-type: none"> • читанка, • CD, • наставни листићи, • папири A₄ формата • фломастери • блокчићи (стикери) • хамер 	<p>4. корак: Самостално читање бајке ради бољег разумевања и припреме за квиз.</p> <p>5. корак: Уколико им неке речи које су уочили у току читања нису биле јасне објашњавамо их или их тражимо у речнику мање познатих израза у читанци.</p>
<p>АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА</p>	<p>6. корак: Ученици су подељени у три групе и учествују у квизу. Питања на која ће одговорати поставља учитељ. Питања су на три нивоа тежине за сваку групу. Учитељ објашњава правила учествовања а затим се приступа извођењу квиза. На крају следи проглашење победничке групе.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Слуша, описује, анализира, чита, одговара, учачава, препричава, пише, црта, такмичи се, објашњава, упоређује 	<p>7. корак: Сваки ученик добија наставни листић који попуњава самостално, а на ком треба да издвоји из датих особина особине тигра, мајке и девојчице, и да предложи поруку бајке. Фронталним обликом рада се читају одговори и записују најуспешнији на хамеру.</p>
<p>АКТИВНОСТИ УЧИТЕЉА</p>	<p>8. корак: Бирањем сличица ученици се деле у пет група. Свака група добија фабулу бајке али са неправилним редоследом догађаја. Њихов задатак је да бројевима обележе правилан редослед догађаја у бајци. Групе упоређују међусобно решења и утврђујемо правилан редослед догађаја.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Води разговор, објашњава, усмерава, помаже, прати рад, процењује. 	<p>9. корак: Ученици су и даље у истој групи. Свака група добија листић са почетком приче девојчице, мајке, тигра, чувара или Шаренорепе. Они треба да продуже са пет до десет реченица њихову причу тако што се стављају у улогу датог лика. Свака група чита своје карактеризације ликова.</p>
<p>АКТИВНОСТИ ОСТАЛИХ УЧЕСНИКА</p>	<p>10. корак: Исте групе добијају наставне листиће са различитим језичким вежбама. Групе презентују своје радове и лепе их на пано.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • 	<p>11. корак: У последњем кораку ученици се деле на парове. Сваки пар бира листић са појмом везаним за бајку. Задатак ученика је да према датој речи илуструју део бајке за који сматрају да је та реч везана. На крају сваки пар кратко објашњава на шта их је реч асоцирала па су илустровали баш тај део бајке.</p>
<p>ПРИЛОЗИ</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • 	<p>КРАТАК ОПИС ПРИЛОГА</p>

Прилог 3

ПРИМЕР МЕТОДИЧКЕ ПРАКСЕ (само за учитеље који су похађали наш семинар)

МЕТОДИЧКИ МОДЕЛ НАСТАВНОГА ЧАСА-ДАНА УТЕМЕЉЕН НА САДРЖАЈИМА АКРЕДИТОВАНОГ ПРОГРАМА „МЕТОДИЧКИ ПРИСТУП ОБРАДИ САДРЖАЈА КЊИЖЕВНОСТИ У МЛАЂИМ РАЗРЕДИМА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ“

Наставна тема: Доживљаји који се памте

Наставна јединица: " Шаренорепа" - Гроздана Олујић

Разред: други

Тип часа: обрада (двочас)

Облици рада: индивидуални, фронтални, групни рад, рад у пару

Општи циљ: Оспособити ученике за самостално читање са разумевањем и тумачење књижевног дела уз креативно размишљање.

Васпитни циљеви: Развијање сарадничких односа у групи ,поштовање туђег мишљења; Стварање сопственог мишљења о добрим и лошим поступцима ликова и критиковање лошег понашања.

Образовни циљеви: Продубљивање знања о бајци, уочавање чудесног и нестварног у бајкама, проширивање знања о ауторској бајци , развијање креативности у изражавању ликовним путем; Уочавање и издвајање фабуле, уочавање карактерних особина кроз поступке ликова, богаћење речника;

Функционални циљеви: развијање способности анализе делова текста и спајања у једну целину.

Наставне методе: рад на тексту, дијалогска метода путем проблемских питања, кооперативна метода, метода објашњавања

Наставна средства: читанка, (ЦД), наставни листићи, папир А₄ формата, фломастери, блокчићи (стикери), хамер

Организација наставног часа – наставне ситуације

Ток наставног процеса - кораци: *(детаљан опис садржаја кроз кораке наставног часа или наставне ситуације са временском артикулацијом)*

1. КОРАК: (5 мин.)

Час почиње мотивацијом ученика подстицајном речи. Питам ученике шта је **страх**? Шта све може бити страшно? (Мрак, дух, дивље животиње, паук...)Чега се ви плашите? (Ученици дају своје одговоре.) Да ли се сви људи плаше истих ствари? (Не...) Да ли су животиње страшне? (Опасне, дивље животиње, месоједи, лав, вук, тигар...)Где ове животиње можете безбедно посматрати? (У ЗОО врту) Данас ћемо причати о једном необичном тигру из бајке " Шаренорепа" Гроздане Олујић.

2. КОРАК: (5 мин.)

Учитељ чита бајку "Шаренорепа" или је ученици слушају са ЦД-а.

3. КОРАК: (5-10 мин.)

Шта су бајке?Шта мислите о бајци коју сте чули? Да ли се по нечему разликује од бајки које сте читали? По чему? (Нема вила, вештица, змајева, приччева и принцеза...) Знамо ли ко је написао ову бајку? (Гроздана Олујић) Како називамо ову врсту бајки? (Ауторска бајка.) У чему је разлика између ауторских и народних бајки?

Покушајмо да препричамо бајку. (Неколико ученика усмено препричава бајку. Пазити да не буде преопширно, и да ученици прате редослед догађаја, а и да реченице буду правилно формулисане.)

4. КОРАК: (10 мин.)

Ученици самостално читају бајку ради бољег разумевања и припреме за квиз.

5. КОРАК: (5 мин.)

Уколико су ученици уочили непознате речи или им неки израз није био познат сада их објашњавамо тако што читамо реченицу или одломак бајке у коме се налази па у речнику на крају читанке тражимо његово значење или учитељ објасни непознату реч или израз.

6. КОРАК: (15-20 мин.)

Ученици извлаче папириће на којима су сличице мајке, девојчице и тигра и на тај начин се деле на три групе. Бирају свог представника који ће одговарати у име групе.

Објашњавам правила квиза: Сви чланови групе су дужни да се међусобно договоре пре него што одговоре на питање. Одабрани представник одговара, а за то време неко из групе записује одговор на папирић из блокчића. Тачне одговоре лепимо на хамер издељен на три колоне.

Ако група не зна тачан одговор, или нетачно одговори наредна група има право да одговара. Тачан одговор носи један поен. Група са највише тачних одговора је победник квиза. Квизом се проверава разумевање текста и примена знања.

1. група	2. група	3. група
		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Куда је девојчица стално одлазила? 2. Шта је девојчица волела да црта? 3. Шта се догодило са тигром у ЗОО врту? 4. Како знамо да је овај текст бајка? 5. Зашто се девојчица разболела? 6. Зашто је чувар у ЗОО врту бринуо? 7. Пронађи и запиши кључне речи из бајке. 8. У чему су слични тигар и девојчица? 9. Да ли је теби некада оволико било потребно присуство неког кога јако волиш? 10. Како би се ти изборио да будеш са неким кога волиш?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кога је девојчица посматрала у ЗОО врту? 2. Зашто се мајка наљутила на девојчицу? 3. Ко се појавио у соби девојчице? 4. Који се фантастичан догађај десио у бајци? 5. Зашто је мајка одузела девојчици цртанку? 6. Зашто је девојчица толико волела тигра? 7. Пронађи у бајци места где видимо да тигар има људске особине. 8. Пронађи у тексту део који показује снагу љубави тигра према девојчици и прочитај га. 9. Сети се неке пословице која говори о великом пријатељству. 10. Шта би ти урадио/ла да си био/ла на мајчином месту?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Како се понашао чувар ЗОО врта према девојчици? 2. Шта се догодило са девојчицом? 3. Шта се догодило кад је девојчица оздравила? 4. Зашто је мајка одвукла девојчицу од тигровог кавеза? 5. Зашто је мајка мислила да Шаренорепа чува девојчицу? 6. Зашто се бајка зове Шаренорепа? 7. Како објашњаваш мајчине поступке? 8. Зашто је присуство Шаренорепе помогло девојчици да оздрави? 9. Пронађи и подвуци реченицу која говори о љубомори мајке. 10. Замисли да си ти тигар из бајке. Испричај како би помогао девојчици.

Проглашавамо победника квиза.

7. КОРАК: (5 мин.)

Сваки ученик добија наставни листић на коме уз слику девојчице, мајке, тигра / Шаренорепе треба да прикључе одговарајуће особине спајајући их стрелицама:

несмотрена   вредна   нељубазна

себична   добар пријатељ

храбра   нежна

брижна   стара   уплашена

незадовољна   љубоморна

лукава   љубазна

дружељубив   велик   опасан

страшан   халапљив

пожртвован   несрећан

Ученици читају своје одговоре, а затим заједно издвајамо поруку бајке и записујемо је на хамеру.
(Нпр: Пријатељ се у невољи познаје као злато у ватри. Љубав побеђује све.)

8. КОРАК: (5-10 мин.)

Ученици поново извлаче сличице и сада их делимо на пет група: девојчица, мајка, тигар, чувар и Шаренорепа. Свака група добија фабулу приче на листићима са измешаним редоследом догађаја. Њихов задатак је да што брже исправе редослед догађаја тако што ће их обележавати редним бројевима.

1. група:

- Мајчина одлука
- Шаренорепа се појавила
- Пријатељство девојчице и тигра у ЗОО врту
- Болест
- Тигар се вратио у кавез
- Оздрављење девојчице

2. група:

- Тигар се вратио у кавез
- Болест
- Оздрављење девојчице
- Пријатељство девојчице и тигра у ЗОО врту
- Шаренорепа се појавила
- Мајчина одлука

3. група:

- Шаренорепа се појавила
- Тигар се вратио у кавез
- Оздрављење девојчице
- Мајчина одлука
- Пријатељство девојчице и тигра у ЗОО врту
- Болест

4. група:

- Оздрављење девојчице
- Мајчина одлука
- Болест
- Пријатељство девојчице и тигра у ЗОО врту
- Тигар се вратио у кавез
- Шаренорепа се појавила

5. група

- Болест
- Шаренорепа се појавила
- Пријатељство девојчице и тигра у ЗОО врту
- Тигар се вратио у кавез
- Мајчина одлука
- Оздрављење девојчице

Читамо правилан редослед догађаја пошто групе међусобно упореде фавуле.

9. КОРАК: (10-15 мин.)

Ученици су и даље у истим групама. Свака група добија на листу почетак приче коју група треба да настави са пет до десет реченица. Ученици имају задатак да се ставе у улогу lika који су добили и да доврше његову причу.

Прича девојчице: Много сам волела животиње. Моја омиљена животиња био је страшни тигар који је живео у нашем ЗОО врту. Ишла сам тамо само да бих њега видела. Једнога дана моја мама ми је рекла да више не смем у ЗОО врт...

Тигрова прича: Ја сам увек био страх и трепет у овом ЗОО врту! Кад ја урликнем свима се заледи крв у жилама! Само ме је једно нежно дете успело разнежити својим плавим очицама. Омекшао сам! Била је тако лепа, тако нежна. Морао сам да је заволим! Али, једног дана је престала да долази....

Мајчина прича: Моја девојчица много воли животиње. Зато смо је и водили стално у ЗОО врт. Али једног дана је претерала. Хтела је да помази тигра!!! Више јој нисам дозволила да иде тамо!.....

Чуварева прича: Сва деца обично гледају мајмуне! Смеју им се, имитирају једни друге. Запазио сам једну девојчицу која је, као прикована за кавез, свакога дана посматрала само тигра. Није ми било пријатно гледајући страшну звер насупротив девојчице. Зачудо, он је посматрао врло питома. Једнога дана, (Сав сам се најежио!), хтела је да га помази!!!.....

Прича Шаренорепе: Ш ш ш ш ш ш ш.....! Ником немојте рећи! Имам једну тајну!.....

Свака група чита своје карактеризације ликова.

10. КОРАК: (10 мин.)

Исте групе добијају мале наставне листиће са језичким вежбама. Пошто их ураде презентују своје задатке објасне их и лепе на пано.

1. група: Пажљиво прочитајте одломак бајке и подвуците именице у њему: црвеном бојом имена бића, а плавом имена предмета.

У буци зоолошког врта малишани су обично застајали пред кавезима с мајмунима, па одлазили да се диве слоновима и фокама. Само је једна девојчица, чије је плаво теме једва допирало чувару до појаса, редовно одлазила до кавеза иза чијих је решетака живео тигар.

2. група: Пажљиво прочитај одломак из бајке, подвуци именице у њему и одреди им род.

Мајка с нелагодношћу опази сузу у оку девојчице, трже је и одвуче од кавеза, а те исте вечери откри да је девојчицина цртанка испуњена цртежима моћне пругасте звери. „Тигра воли више од родитеља!“ – пролете јој кроз главу.

3. група: На линијама напиши врсту реченице по значењу:

Не можеш више у ЗОО врт! _____

Да ли она икада спава? _____

Из кавеза је нестао тигар. _____

Пронађи у тексту још по једну реченицу исте врсте и препиши их.

_____

_____

_____

4. група: Напиши речи супротног значења датим:

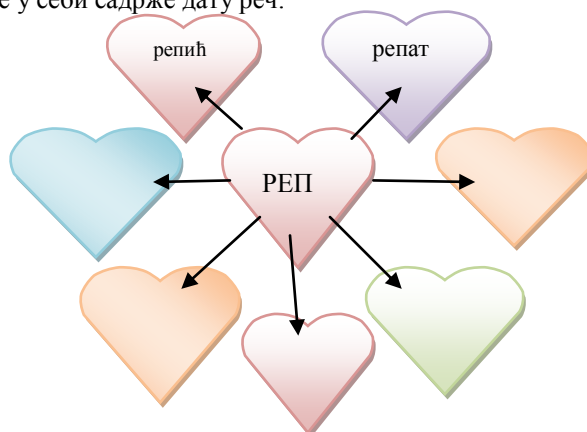
пријатељ - _____

срећа - _____

болест - _____

близу - _____

Састави нове речи које у себи садрже дату реч:

5. група: Исправи правописне грешке у тексту и стави одговарајуће знаке на крају реченица :

сањамли ја ово.

није тигар врабац, па да излети кроз решетке.

да се није тигар у мачку претворио.

девојчица се све чешће смејала, а шаренорепа се од ње није одвајала.

11. КОРАК: (5-10 мин.)

Последњи задатак ученици раде у пару. Парове формирају сами ученици. На листићима ученици добијају реч која се односи на неки део бајке. Њихов задатак је да илуструју део бајке на који их асоцира једна од датих речи: БРИГА, СТРАХ, ЗАПРЕПАШЋЕЊЕ, ЉУБАВ, ЉУБОМОРА, ЧУДО, ОЛАКШАЊЕ, ПРИЈАТЕЉСТВО, ПОЖРТВОВАНOST, НЕЖНОСТ.

Лепимо цртеже на пано. Сваки пар објашњава зашто је баш тај део бајке нацртао.

Прилог 4

ПРИКАЗ ОРГАНИЗАЦИЈЕ НАСТАВНОГ ЧАСА – ДАНА ПРЕМА МЕТОДИЧКОМ МОДЕЛУ

Трајање наставних ситуација	Наставна тема	Наставно подручје	Ток наставних ситуација - кораци	Активности ученика	Активности учитеља
5 минута	Доживљаји који се памте	Усмено изражавање	Мотивација подстицајном речи	разговарају	разговара, подстиче
5 минута	Доживљаји који се памте	Књижевност	Интерпретативно читање (ЦД)	слушају	чита
5 - 10 минута	Доживљаји који се памте	Усмено изражавање	Кратка садржинска анализа бајке	одговарају, препричавају, упоређују	пита, усмерава
10 минута	Доживљаји који се памте	Књижевност	Самостално читање бајке	читају	припрема материјал
5 минута	Доживљаји који се памте	Књижевност	Објашњење непознатих речи	читају, питају, анализирају	одговара, усмерава, објашњава
15-20 минута	Доживљаји који се памте	Књижевност	Квиз	договарају се, анализирају, одговарају, такмиче се,	усмерава, разговара, подстиче, објашњава процењује
5 минута	Доживљаји који се памте	Књижевност	Одређивање особина ликова и порука бајке	анализирају, закључују	објашњава ,даје упутства
5-10 минута	Доживљаји који се памте	Књижевност	Сређивање фабуле	уочавају, анализирају упоређују, договарају се	даје упутства, постиче
10-15 минута	Доживљаји који се памте	Писмено изражавање	Пишемо причу - игра улога	пишу,	усмерава
10 минута	Доживљаји који се памте	Граматика Правопис	Језичке вежбе	пишу, анализирају, одговарају, уочавају	усмерава, процењује,
5-10 минута	Доживљаји који се памте	Усмено изражавање	Илустрација дела текста према подстицајној речи	цртају, објашњавају	подстиче, усмерава објашњава